

Foto – Peter Lukáč ml.

Prispeli ste niekedy na charitu? Väčšina ľudí už mala niekedy žltý narcis, modrý gombík, prípadne iný symbol pripnutý na kabáte či tričku. Symboly pomoci. Narcis sa stal symbolom boja s rakovinou, modrý gombík je zase znak pomoci deťom v krajinách tretieho sveta. Bez charitatívnych združení či neziskových organizácií by sa veľké skupiny ľudí ocitli vyčlenené na okraji spoločnosti, bez nádeje na krajšiu a svetlejšiu budúcnosť. Stigma ich ochorenia, sociálneho statusu či

iných okolností sa s nimi často tiahne roky, ak nie celý život. Nie každý sa ocitol v nezávideniahodnej situácii vlastnou vinou. Veľakrát je to súhra nepriaznivých okolností, zlých rozhodnutí alebo mal človek jednoducho smolu. Nemali by sme ho preto odsúdiť a odsunúť niekam mimo nášho dohľadu, aby nám nekazil príjemný výhľad. Ak sa aj vo vašom okolí vyskytuje človek, ktorý zjavne potrebuje pomoc, ponúknite mu ju. Možno odmietne. Nie každý je v danej chvíli pripravený prijať

pomocnú ruku. Ale možno to budete práve vy, kto vnesie do jeho života lúč svetla, kto presvetlí temnotu jeho dní. Niekedy stačí pár milých slov, pochopenie, utešenie. Nemusíte sa mu rozdať. Stačí, ak vo vás bude mať oporu a priateľa, na ktorého sa môže vždy spoľahnúť. A verte či nie, dobro sa dobrým odpláti. Ak nie ničím iným, tak dobrým pocitom. Možno jedného dňa milým slovom zachránite ľudský život. ■

Veronika Bullová

Prečítajte si

Rozhovor s reštaurátorom
pomníka padlým
strana 6

Levársku školu navštívil
predseda vlády
strana 9

Úspešní mladí atléti
z Veľkých Levár
strana 10

Foto – Pavol Vrablec

Predstavujeme vedúceho údržby obecného majetku a správy zelene Ivana Vrableca

Odkedy pracujete na obecnom úrade?

Od marca 2019 som pracoval ako správca zberného dvora a od augusta tohto roku som správcom obecných budov a vedúcim údržby obce.

V čom spočíva vaša činnosť?

Vedím a koordinujem pracovnú skupinu desiatich zamestnancov, s ktorými kontrolujeme a udržiavame obecné budovy – robíme bežnú údržbu, opravy... Udržiavame verejné priestranstvá, zeleň. Starám sa o potreby spojené s chodom zberného dvora.

Vy ste záhradník...

Ako záhradník udržiavam obecnú zeleň v obci aj mimo nej, napríklad lipovú a gaštanovú alej v jej chotári. V tejto oblasti privítame aj iniciatívu občanov Veľkých Levárov a ich podnety a nápady na výsadby zelene na verejných priestranstvách. ■ PaV

V zdravotnom stredisku sú nové toalety

V súlade s investičným plánom na rok 2021 obec v októbri zrekonštruovala toalety na prízemí a prvom poschodí zdravotného strediska. Štyridsať rokov staré sociálne zariadenia už nespĺňali štandardy 21. storočia. Vynovené toalety sú k dispozícii pacientom ambulancií a klientom salónov sídliačich v budove. Rekonštrukciu obec financovala z rozpočtových zdrojov obce.

Za posledné dva roky ide o štvrtú investíciu do budovy zdravotného strediska – zrekonštruovaná bola kotoľňa, rozvody kúrenia v priestoroch lekáreň a klubu seniorov a samotný klub seniorov.

V obnove sociálnych zariadení v obecných budovách plánuje obec pokračovať aj v nasledujúcom roku. ■ -red-

Po obnove vodovodu prebehla oprava regionálnej a štátnej cesty

Rekonštrukcia vodovodu na Štefánikovej, Vansovej a Závodskej ulici bola ukončená. Keďže nejde o miestne komunikácie, ale o komunikácie väčšieho významu, zhotoviteľ ich opravil ešte pred začatím sezóny zimnej údržby.

Cesty v správe Správy ciest Bratislavského samosprávneho kraja boli opravené v šírke jedného jazdného pruhu. Na Závodskej ulici boli zároveň vymenené kanalizačné poklopy. Jazda po nej je po dlhých rokoch plynulejšia a pohodlnejšia. Asfaltovacie práce pokračovali na Štefánikovej ulici, ktorá je cestou I. triedy. V súčasnosti zhotoviteľ opravuje chodníky, ktoré boli počas rekonštrukcie vodovodu rozobraté. Miestne komunikácie, ktoré boli narušené v súvislosti s rekonštrukciou vodovodu, budú opravené po ukončení prác na obnove vodovodu začiatkom budúceho roka. ■ -red-

Foto – Ocu

V obci sa rekonštruujú rozvody vysokého napätia

Spoločnosť Západoslovenská distribučná začala v októbri s rekonštrukciou rozvodov vysokého napätia v lokalite Šibeničný vrch smerom k areálu bývalých štátnych majetkov. Jestvujúce vzdušné vedenie a stožiare vysokého napätia demontuje a nahradza káblom s celkovou dĺžkou 386 m, ktorý bude viesť po novom v zemi. V rámci prác spoločnosť zároveň vybudovala novú trafostanicu. Modernizáciu vedení uskutočňuje aj v extraviláne obce – na nadväzujúcom úseku dlhšom ako dva kilometre vymieňa stožiare a vzdušné vedenie.

Investícia do infraštruktúry má zvýšiť stabilitu dodávok elektrickej energie, znížiť množstvo výpadkov, zvýšiť kapacitu a bezpečnosť. Odstránenie viacerých stožiarov a starej trafostanice zároveň prispieje k lepšiemu výzoru krajiny. Na Šibeničnom vrchu sa zároveň uvoľní priestor na výstavbu obecných nájomných bytových domov.

V modernizácii vedení vysokého napätia sa bude pokračovať i v nasledujúcich rokoch. Aktuálne Západoslovenská distribučná spoločnosť pracuje na získaní stavebného povolenia na modernizáciu vedenia v južnej časti a v samotnom centre obce. ■ -red-

Foto – Peter Lukáč

Čakanie na otvorenie pošty sa vyplatilo

Pošta vo Veľkých Levároch zostala po vytopení priestorov zatvorená. Pomerne dlhý čas trvalo, kým sa postupne podlahy, steny a stropy vysušili. S vypratávaním zničeného interiéru sa mohlo začať až potom, ako poisťovne vykonali obhliadky priestorov.

Prerušenie prevádzky pošty, ktoré havária zaviniła, obec využila na komplexnú rekonštrukciu priestorov. Vymenili sa rozvody elektrickej energie, zrealizovali sa nové omietky, inštaloval sa zavesený strop so zabudovaným LED osvetlením, položila sa nová podlaha, v zadnej časti sa vymenili pôvodné drevené okná a dvere a sklená stena zádveria.

Potom ako obec ukončila stavebné práce, vybavila Slovenská pošta priestory novým nábytkom, poštovými priehradkami, P. O. Boxom, klimatizáciou a technickým zariadením.

Prvých klientov obslúžila Slovenská pošta pobočka Veľké Leváre vo vynovených priestoroch 6. decembra. ■ -red-

Obec spustila prevádzku 12 hotspotov s bezplatným internetom

Bezplatný internet pre cestujúcich či návštevníkov verejných budov sa pomaly stáva štandardom. Obec v rámci programu WiFi4EU získala voucher na vybudovanie 12 hotspotov na poskytovanie bezplatného internetu vo verejných budovách a na verejných priestranstvách. Bezplatný internet je k dispozícii v zdravotnom stredisku v čakárni obvodného lekára a stomatológa, v kultúrnom dome, na obecnom úrade, v klube dôchodcov a v posilňovni.

Na verejnom priestranstve sa môžu cestujúci prostredníctvom wifi pripojiť k bezplatnému internetu na autobusových zastávkach pri Pálenici, pri Občerstení u Jany a pri železniarstve a na železničnej stanici. Voľná wifi je k dispozícii aj na terase futbalového štadióna a pri detskom ihrisku. ■ -red-

Foto – František Michálek

Vianočná zbierka pre Martina

Ešte niekoľko dní a sú tu Vianoce. Napriek tomu, že sa tento rok v našej obci nebudú konať adventné podujatia, na vianočnú zbierku sme nezanevrelí. Výťažok z nej bude tentoraz venovaný Martinovi Nociarovi na kúpeľnú liečbu. Martin prekonal detskú mozgovú obrnu a je odkázaný na invalidný vozík. Napriek svojmu zdravotnému znevýhodneniu je vždy optimistický a dobre naladený. Má rád hudbu, filmy a pobyt vonku. Prispieť môžete do 15. januára 2022 na účet

SK35 0900 0000 0051 8521 4592

Komisia pre kultúru, šport a školstvo

Foto – Peter Lukáč

Komisia pre kultúru, šport a školstvo vyhlasuje vianočnú súťaž o najkrajšie vysvietený dom

Ak sa do súťaže chcete zapojiť, pošlite od 5. do 24. decembra 2021 max. 2 fotografie svojho domu na adresu kulturnydom@levare.sk. Hlasovať sa bude na facebookovej stránke Obec Veľké Leváre od 27. do 31. decembra 2021. Pre víťaza súťaže je pripravená hodnotná odmena. ■

Milí čitatelia,

zakúsili sme, že dary a blahobyt nie sú dôležité – nič nemôže nahradiť zdravie ani vyvážiť stratu blízkeho človeka. Želáme Vám preto Vianoce štedré na šťastie v rodinách, hojnosť zdravia a veľa síl šíriť pokoj, nádej a rozdávať radosť.

Vaša redakcia Levárskych novín

Súťaž o najkrajší vianočný stromček

Ak vám Ježiško prinesie pekný stromček a budete sa ním chcieť pochváliť, pošlite od 24. do 31. decembra 2021 jednu fotografiu vášho stromčeka na adresu kulturnydom@levare.sk. Fotografie vianočných stromčekov sa budú hodnotiť na facebookovej stránke Obec Veľké Leváre od 2. do 7. januára 2022. Víťaza čaká pekná odmena. ■

Rádio Regina odvysielalo reportáž o Veľkých Levároch

Rádio Regina odvysielalo v nedeľu 26. septembra dokument o Veľkých Levároch. Zástupcovia obecnej samosprávy, organizácií, cirkví a občianskych združení predstavili v 60-minútovej relácii *Zvony nad krajinou* obec Veľké Leváre poslucháčom z celého Slovenska. Reláciu nájdete v archíve RTVS na linku rtvs.sk/radio/archiv/1709/1651849. ■

Veľké Leváre boli obuvníckym centrom Záhoria

Mestečko Veľké Leváre sa od 16. storočia postupne vyvinulo do dôležitého remeselníckeho centra, ktoré svojím významom a dosahom presahovalo hranice regiónu.

Koncom 16. storočia Veľké Leváre odkúpili Koloničovci z Kolegradu. S nimi súvisí aj príchod habánov do tejto lokality (1588). To podnietilo rozvoj remeselnej výroby aj v samotnom mestečku. Obuvníci popri mnohých ďalších remeselníkoch v obci výrazne dominovali početne i organizačne.

V období 1650 – 1686 postupne vzniklo vo Veľkých Levároch 9 cechov. V danom období sa Leváre počtom cechov rovnali Novému Mestu nad Váhom, Prievidzi, Rimavskej Sobote a Humennému. Na Záhorí mala viac cechov iba Skalica (11). V Stupave sa nachádzalo rovnako 9 cechov.

Levárske ševcom vydal po latinsky písané cechové atribúty 11. júla 1650 panovník Ferdinand III. Najstaršiu cechovú knihu levárskych ševcov opatruje Záhorské múzeum v Skalici. V súčasnosti je vystavená v Habánskom múzeu vo Veľkých Levároch. Vedená je od roku 1650. Celá je písaná po slovensky. Do roku 1699 bolo do veľkolevárskeho ševcovského cechu prijatých spolu 48 majstrov, čo činí priemerne asi jeden majster ročne. Viacerí ševci došli z rôznych častí Moravy, niektorí z Považia z oblastí Púchova a Ilavy.

V rokoch 1701 – 1799 bolo do levárskeho ševcovského cechu prijatých 182 majstrov, čo predstavuje priemerne takmer dvoch majstrov ročne. Usadili sa tu majstri zo Záhoria, ale aj z Kochoviec (okres Nové Mesto nad Váhom), z obce Kubrá (dnes časť Trenčína), z Nimnice (okres Púchov), Ľubice (Spiš). Majstri pochádzajúci z Veľkých Levár prevažujú od druhého a tretieho desaťročia 18. storočia. Ide o potomkov prvých majstrov a počas celého 18. storočia i v 19. storočí sa opakujú (viac ako trikrát) priezviská Putrich, Hlavenka, Rigáň, Chrastina, Blecha, Šrámek, Hoferik, Hýll, Majerský, Peller, Jurkovič.

V súpise z roku 1715 sa spomínajú aj počty majstrov jednotlivých levárskych cechov. Tak sa dozvedáme, že v Levároch bolia najpočetnejší čižmári (17), hneď po nich ševci (15) a hrnčiari (14). Spolu išlo o 81 majstrov rôznych remesiel. Celkový počet obyvateľov Veľkých Levár sa vtedy blížil k číslu 1 700. Remeselnícki majstri tak tvorili necelých 5 percent populácie. V tom období sa vo Veľkých Levároch konávalo až 6 výročných trhov. O postavení levárskeho ševcovského cechu

Predmety na fotografiách – kniha ševcovského cechu, obuvnícky šijací stroj, obuvnícke náradie a drevené kopytá – sú súčasťou expozície remesiel v Habánskom múzeu vo Veľkých Levároch.

v tomto období v rámci Záhoria nám podávajú svedectvo dva dokumenty. Z 5. marca 1736 sa zachovala dohoda medzi ševcovským cechom levárskym a ševcovským cechom na panstve Ostrý Kameň, že keď levárski ševci prídu do Moravského Svätého Jána (sídlo Ostroksamenského panstva) na jarmok, budú im poskytnuté popredné miesta a opačne, ostroksamenským ševcom budú poskytnuté popredné miesta na levárskom jarmoku. Zmluva preukazuje dominanciu levárskych ševcov na Záhorí, ktorú sa takýmto spôsobom pokúšali zmierniť ostatní ševcovské cechy, resp. chceli na nej participovať.

Z rovnakého obdobia je aj druhý dokument. Asi v roku 1736 požiadali ševcovskí majstri

z Moravského Svätého Jána veľkolevárskeho ševcovského cechu, aby im poskytol odpis svojich cechových artikúl. Levársky cech žiadosti vyhovel, za čo si dal zaplatiť. Vzácnosťou osvedčenia je pritlačená cechová pečať.

V rokoch 1802 – 1821, keď sa záznamy o majstroch prijatých do cechu v prvej cechovej knihe končia, bolo do cechu prijatých 67 majstrov. Priemer bol už vyšší ako traja novoprijatí majstri ročne. Výnimočný bol rok 1816, keď prijali až 14 majstrov.

Od roku 1770 bola zavedená ďalšia cechová kniha, do ktorej sa takisto zapisovali prijatí členovia. Do roku tak 1821 boli vedené dva paralelné zoznamy. Avšak zápisy v tejto druhej knihe pokračujú až do roku 1930. Za roky 1821 – 1930 obsahuje 313 záznamov o prijatých členoch cechu (po roku 1872 spolu), čo je priemerne asi traja noví členovia ročne.

Tretia kniha bola zavedená v roku 1832 s cieľom evidovať prijatých učňov. Tento zoznam sa končí rokom 1902. Nasleduje zoznam tovarišov od roku 1853 do roku 1867, jeden záznam z roku 1897 a potom za roky 1903 až 1905 a 1919 až 1933 zoznam mladíkov prijatých za učňov.

Inou vzácnou pamiatkou, uloženou v Záhorskom múzeu v Skalici, je privilegálna listina, ktorou panovník Ferdinand I. potvrdil veľkolevárske ševcovské cechu jeho cechové artikuly. Listina bola vydaná 26. marca 1835 vo Viedni. Zachované tak máme latinské (9 artikulov z roku 1650), slovenské (22 artikulov z roku 1650) i nemecké (49 artikulov z roku 1835) znenie cechových artikulov veľkolevárskeho ševcovského cechu.

Posledné informácie o ševcovskom spolku vo Veľkých Levároch podáva Pamätná kniha obce Veľké Leváre. V 30. rokoch 20. storočia sa v nej píše: „Ševcovský cech udržal sa síce i po dnes – ale nemá významu ani žiadnej moci. Cechmajstrom je nateraz p. Anton Špaček. On opatruje všetky cechovné pamiatky, uložené v cechovnej láde (truhle). Pred 25 rokmi bolo v Levároch do 100 ševcov. Svoje výrobky odnášali ďaleko na jarmoky. Baťa jeho lacnou obuvou väčšiu časť pozbavil práce.“

Posledné správy o ševcovskom spolku vo Veľkých Levároch máme z obdobia druhej svetovej vojny. Spolok si zo zasadnutí z rokov 1919 – 1942 viedol jednoduché zápisnice. Posledný zápis pochádza z 9. januára 1942. ■ PaV

Pomník padlým je pripomienkou tých, ktorí položili život v boji za slobodu

Jedenásteho novembra 1918 víťazné štáty Dohody a porazené Nemcko podpísali prímerie. Na západnom fronte sa tým skončila prvá svetová vojna.

Dnes si mnohí v tento deň pripínajú na odev červený mak a dávame tým najavo, že s úctou myslíme na ľudí, ktorí v oboch svetových vojnách zomreli v boji za mier a slobodu. Z iniciatívy členov Jednoty dôchodcov Slovenska sa vo Veľkých Levároch už desať rokov v Deň červených makov koná dôstojná pietna spomienka. Tento rok bola spojená s posvätením pomníka padlým po jeho zreštaurovaní. Obrad posvätenia vykonal katolícky kňaz páter Jaroslav Kinka a evanjelický farár Radoslav Danko. Rekonštrukcia pamätníka bola financovaná z dotácie Úradu vlády SR. ■

-red-

Fotografie – Peter Lukáč

Našli sa náhrobné kamene zo židovského cintorína

Pri výkope ryhy na položenie zemného kábla v rámci modernizácie rozvodov vysokého napätia robotníci na Šibeničnom vrchu odhalili kamenné tajomstvo, ktoré bolo skryté viac ako štyri desaťročia. Z výkopu sa podarilo zachrániť tri neporušené náhrobné kamene pochádzajúce zo zaniknutého židovského cintorína.

Nález pomníkov, ktorý na pár dní prerušil stavebné práce, bol ohlásený krajskému pamiatkovému úradu. Po dohode boli pomníky prevezené na dvor obecného úradu, kde sú uložené spolu s náhrobnými kameňmi, ktoré boli zachránené ešte v deväťdesiatych rokoch.

Na webovej stránke Židovskej náboženskej obce sa uvádza, že „židovský cintorín vo Veľkých Levároch sa nachádzal na Šibeničnom vršku. Bol založený asi v druhej polovici 19. storočia. Pochovávali na ňom židov z Veľkých a Malých Levár. Chránil ho tehlový múr s betónovou strieškou, múr spevňovali piliere. Cintorín bol naposledy vynovený v roku 1956, ale v roku 1978 bol asanovaný. V závere svojej existencie bolo na cintoríne deväť desiatok náhrobných kameňov, ale len päť z nich sa dalo považovať za zachované“. O likvidácii židovského cintorína je zmienka aj v obecnej kronike: „1. decembra 1978 sa začala výstavba 6 bytových jednotiek psychiatrickej liečebne na

Šibeničnom vršku a tým bol zlikvidovaný židovský cintorín. Zbytky pomníkov boli zahrnuté do základov stavby.“

Zdá sa, že nie všetky pomníky skončili v základoch bytovky, ale niektoré boli zahrnuté zeminou v rámci terénnych úprav okolia. Uvidíme, čím nás ešte Šibeničný vršok pri plánovanom archeologickom prieskume prekvapí. ■ Richard Nimsch, starosta obce

Foto – Pavol Vrablec

Reštaurátor Ivan Pilný: Je chvályhodné, ak sa obce v starostlivosti o historické diela obracajú na odborníkov

O pomníku vojakom padlým vo svetových vojnách pochádzajúcim z Veľkých Levár sme písali pred jeho reštaurovaním v Levárskych novinách č. 4/2020. V článku sme riešili okrem iného aj otázku, kedy pomník vznikol. Medzičasom sa nám podarilo nájsť fotografiu z roku 1945, na ktorej vidno, že pomník v tom roku ešte nestál. Môžeme teda záhadu uzavrieť konštatovaním, že bol postavený v roku 1949. Avšak podľa rovnakých alebo podobných sôch z konca 20. a z 30. rokov 20. storočia. Výskum ukázal, že má svojich „príbuzných“ aj v iných obciach. Pomník v Petrovej Vsi (1936) sa odlišuje podstavcom, v Mokrom Háji (1935) sochou Krista. Ďalšie podobné sochy s rôznymi obmenami nájdeme v Špačinciach, Slovenskom Grobe, Dolnej Strede, vo Vištuku alebo v moravských Tvrdoniciach.

O podrobnostiach reštaurovania veľkolevárskeho pomníka sme sa rozprávali s reštaurátorom Ivanom Pilným.

Aké úpravy sa počas reštaurovania diali na pomníku?

Pomník bol najskôr celoplošne očistený od povrchového depozitu a mikroflóry (machy, lišajníky, riasy) a od zvyškov nepôvodných náterov. Odstránil som tiež všetky cemento-

vé tmely z predchádzajúcich úprav. Jednak nevyhovovali z estetického hľadiska a pôsobili rušivo, no nevyhovovali ani po technologickej stránke, pretože takéto tmely sú násobne tvrdšie ako prírodný materiál, čo sa časom prejaví poškodením kameňa v mieste ich použitia.

S cieľom zlikvidovať zvyšky spór a koreňového systému mikroflóry v štruktúre povrchu kamennej hmoty sa povrch celého objektu ošetril náterom biocídneho prípravku.

Na soche Krista sa nachádzala uvoľnená časť dlane ľavej ruky. V minulosti pri niektorých z opráv bola osadená na kovový trň, no časom sa v mieste spoju vytvorila široká voľná špára. Predmetný kus som preto rozbíral, ošetril a nalepil nanovo.

Následne som pristúpil k celoplošnej petrifikácii objektu, aby sa zvetraný povrch kameňa spevnil a zvýšila sa jeho odolnosť voči ďalšej korózii vplyvom poveternostných podmienok. Poškodené miesta modelácie sôch a profilácie architektúry podstavca som vytmelil minerálnym tmelom. Vytmelené miesta a tmavé škvrny, ktoré z povrchu kameňa nebolo možné odstrániť, som upravil retušou, čím sa objekt opticky zjednotil. Nápis na podstavci som nanovo pozlátil a obnovil som aj písmo na čiernych žulových tabuliach

s menami padlých. Na záver som povrch celého objektu impregnoval hydrofóbnym prípravkom, ktorý v najbližších rokoch zamedzí prieniku vody do hmoty kameňa, čím sa vytvorila i ochrana pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi.

Aký bol postup jednotlivých prác?

Čistenie pomníka som realizoval pomocou tlakovej vody (tzv. wapkou), na sochách som použil aj parný čistič a kefy rôznej tvrdosti. Na odstránenie zvyškov nepôvodných náterov zachovaných v hĺbkach profilácie som použil mikropieskovanie. Cementové tmely som odstránil mechanicky pomocou dláta a skalpela.

Čo sa týka technológií aplikovaných na povrch kameňa – od biocídneho ošetrenia cez petrifikáciu, tmelenie, retuš až po hydrofóbný náter –, používal som prípravky od výrobcu Remmers, ktorý má vo svojom portfóliu aj segment venovaný chémii používanej špeciálne pri ochrane a obnove pamiatok.

V procese tmelenia som prihliadal na optické scelenie, avšak v rozsahu, ktorý by celkom nepotlačil vek pamiatky a odrážal jej trvanie v čase – čo sa na sochách a čiastočne aj na podstavci prejavovalo celoplošným jemným zvetraním povrchu. V dôsledku toho došlo k strate ostroty modelácie a mierne narušeniu kamenárskeho rukopisu s charakteristickým vrúbkovaním, ktoré vzniká pri opracovaní povrchu kameňa tzv. zubákom. K úplnej strate modelácie či vážnejšiemu, vizuálne rušivému poškodeniu profilácie došlo len lokálne. Práve na tieto miesta sa sústredilo tmelenie.

Tvarové rekonštrukcie väčšieho rozsahu bolo nutné realizovať najmä na hrudi Krista a jeho odeve, na pravom krídle anjela a prstoch ľavej ruky vojaka. Povrch použitých minerálnych tmelov som upravil, aby zodpovedal vzhľadu originálneho kameňa. Záverečné optické a farebné scelenie tmelov, ako aj tmavých škvŕn na povrchu kameňa som realizoval pomocou prírodných pigmentov a fixatívu. Nápis na podstavci bol nanovo pozlátený.

Vyskytli sa v procese reštaurovania nejaké problémy?

Celý proces prebehol viac-menej štandardným spôsobom. Trochu problematickým bodom sa ukázali byť už zmienené tmavé škvrny, ktoré sa nachádzali na rôznych miestach po celom povrchu pamätníka a narúšali jeho vzhľad. Najskôr som sa domnieval, že ide o nejaké povrchové znečistenie, ktoré bude treba čistiť chemickými prípravkami. Po prvotnom očistení objektu však bolo zrejme, že materiál je v týchto miestach tmavý aj v spodnejších vrstvách, že zafarbenie je súčasťou štruktúry použitého pieskovca. Pieskovce sú

horniny sedimentárneho pôvodu, ktoré majú pomerne širokú škálu sfarbenia v závislosti od ďalších nepatrných minerálnych prímiesí. Čierne až čiernohnedé škvrny sú však zrejme prejavom prítomnosti väčšieho množstva organických prímiesí, ktoré sa sem dostali v procese vzniku horniny zo zvyšku rastlín. Tieto škvrny sa pravdepodobne prejavovali na objekte už v čase jeho vzniku a mohli byť príčinou použitia celoplošných povrchových úprav vo forme svetlých okrových vápených náterov, ktorých pozostatky sa našli v hĺbkach profilácie sôch. Už na archívnej fotografii z roku 1949, ktorá zachytáva slávnosť odhalenia pomníka, sa zdá, že na jeho povrchu je použitý svetlý náter. Išlo by o pomerne jednoduchý spôsob vyriešenia daného problému. No kým na starších sochárskych pamiatkach až do neskorého 19. storočia bolo použitie povrchových náterov zaužívanou praxou, zmena výtvarného čítania na začiatku 20. storočia spôsobila, že sa v sochárstve preferoval a ctí vzhľad čistého prírodného povrchu kameňa. Z tohto pohľadu bolo použitie krycích náterov pri tomto druhu diela v danom období skôr nekonvenčným vybočením. To mohlo byť príčinou, prečo neskôr došlo k odstráneniu týchto povrchových úprav, no problém so škvrnami, samozrejme, pretrval.

Ak použitie vápenného náteru bolo z hľadiska ochrany objektu neškodným riešením, ďaleko drastickejší spôsob použili na elimináciu tmavých škvŕn v pomerne nedávnej minulosti. Povrch spodného podstavca nešetrne prebrúsili elektrickou kotúčovou brúskou – stopy po tomto zásahu sú stále čitateľné –, no ani týmto spôsobom sa škvrny nepodarilo odstrániť, pretože, ako som už spomenul, tmavé zafarbenie prestupuje do nižších vrstiev. Pri riešení tejto otázky prichádzali do úvahy dve možnosti. Prvá – použiť rovnako ako v minulosti celoplošný krycí náter (avšak s využitím moderných materiálov, používaných v reštaurátorskej praxi) – sa mi nezdala vhodná jednak z dôvodu potlačenia prirodzenej patiny, ktorú dielo nadobudlo v čase, a jednak sa domnievam, že pôvodným zámerom autora bolo nechať vyznieť pohľadovo materiál použitého pieskovca (s výskytom škvŕn, samozrejme, autor nerátal). Zvolil som preto druhú možnosť – lokálne retušovať len miesta, kde sa tmavé škvrny prejavujú, a opticky ich prispôsobiť okoliu. Časovo, technicky aj výtvarne to bolo dosť náročné, pretože použitý pieskovec má pomerne širokú škálu tónov a lokálne i bohatú textúru povrchu. Pre každú škvrnu bolo preto potrebné nájsť a namiešať tú správnu kombináciu pigmentov, ktoré som vrstvil lazúrnym spôsobom. Pri niektorých to vyšlo na prvý pokus, pri iných som sa zasa riadne vytrápil.

Čo vplývalo na časový harmonogram prác?

Keďže ide o objekt nachádzajúci sa v exteriéri, veľký vplyv na harmonogram prác majú, prirodzene, klimatické a poveternostné podmienky. Pri viacerých úkonoch a použitých technológiách hrá rolu aktuálna teplota alebo vlhkosť vzduchu, pretože vplývajú na dosiahnutie optimálnych výsledkov alebo na dĺžku zrenia. Treba preto sledovať aktuálne počasie, ktorého vývoj však vie aj poriadne prevapíť. Pre počasie posledných rokov sú príznačné veľké výkyvy, čo sťažuje plánovanie jednotlivých prác a pomerne jednoducho sa človek dostane do časového sklzu. Okrem toho počas tejto sezóny som súbežne pracoval aj na inej exteriérovej pamiatke, preto som musel harmonogram na oboch dielach zosúladať.

Kto sa podieľal na uskutočnení diela nejakou výpomocou?

Chcel by som sa touto cestou poďakovať pánovi farárovi Jarostawovi Kinkovi za bezplatné zapožičanie lešenia, ako aj pracovníkom obecného úradu, ktorí odviekli výbornú prácu pri jeho postavení. Za poskytnutie informácií o histórii pomníka, ako aj za poskytnutie archívnych fotografií ďakujem Pavlovi Vrablecovi.

Pomník nie je pamiatkovo chránený – aké zásahy to umožňuje?

Ak dielo nie je pamiatkovo chránené, čiže nie je zapísané v ústrednom zozname pamiatkového fondu SR, nevzťahuje sa naň žiadna legislatívna ochrana. V praxi to znamená, že na rozdiel od pamiatok, ktoré sú v tomto zozname evidované, nevstupuje do procesu ich obnovy či reštaurovania príslušný krajský pamiatkový úrad a právne sa nevyžaduje, aby tieto práce vykonala odborne spôsobilá osoba – reštaurátor s potrebnou špecializáciou. Je teda viac-menej len na vlastníckovi či správcovi konkrétneho diela (pri tomto pomníku je ním obec), ako k nemu pristupuje, aký s ním má zámer a koho poverí jeho obnovou. Môže ju teda vykonať aj laik – amatér bez odborného vzdelania, čo sa niekedy bohužiaľ aj deje – často s poukázaním na finančnú výhodnosť oproti tomu, čo si za reštaurovanie vypýta odborník. Isteže, aj takýto zásah je realizovaný len s tým najlepším úmyslom zachovať pamiatku a zlepšiť jej vizuálnu stránku. Ibaže vplyvom neodborných zásahov a použitím nevhodných technológií môže prísť postupom času k veľmi vážnym a nezvratným poškodeniam, ktoré v konečnom dôsledku dovedú dielo do ešte horšieho stavu, než v akom bolo pred jeho „obnovou“. Je preto chvályhodné, ak sa obce (ale aj súkromné osoby) v starostlivosti o historické diela, ktoré nie sú pamiatkovo chránené, obracajú na odborníkov napriek tomu, že im to nepredpisuje žiadny zákon. ■ PaV

Fotografie – Ivan Pilný

Mgr. Mgr. art. Ivan Pilný je členom Komory reštaurátorov. Ako odborný reštaurátor sa špecializuje na obnovu kamenných sôch a kamenných architektonických článkov. Pracuje ako asistent v Ateliéri reštaurovania kamenných sôch a kamenných článkov architektúry na Katedre reštaurovania Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave, kde sa podieľa na výuke mladých adeptov reštaurovania. Popritom vykonáva aj reštaurátorskú prax zameranú predovšetkým na reštaurovanie historických diel z kameňa – často v spolupráci s inými kolegami, ale má aj samostatné realizácie. V poslednom období realizoval napr. reštaurovanie sochy sv. Vendelína spolu s architektúrou podstavca v obci Hradište pod Vrátnom, reštaurovanie barokovej sochy sv. Jána Nepomuckého spolu s architektúrou podstavca a odbornú údržbu barokového súsošia Golgoty v obci Jablonica. Ivan Pilný pochádza z Veľkých Levár. Býva v Jablonici.

Na fotografii je kolektívne dielko *Les v jeseni*, ktoré vytvorili deti zo šiestej triedy Materskej školy vo Veľkých Levároch. V okresnej výtvarnej súťaži *Farby jesene* sa s ním umiestnili na treťom mieste.

Napriek mnohým proticovidovým opatreniam sme sa aj tento rok s odhodlaním pustili do rôznych súťaží. Od septembra ich na nás čaká niekoľko – spevácika, výtvarné, vedomostné. V niektorých, napríklad v súťaži Slávik Slovenska, sme zatiaľ absolvovali len školské kolo, pretože ďalšie kolá museli byť pre pandémie presunuté. Nezúfame však a poctivo sa pripravujeme. Na ďalších sme sa však nielen zúčastnili, ale aj umiestnili. Vo výtvarnej súťaži *Farby jesene* získali ocenenie deti z materskej školy, blahoželáme! V školskom kole geografickej olympiády bolo úspešných päť žiakov, držíme im palce pri účasti v okresnom kole. V olympiáde zo slovenského jazyka bola úspešná deviatačka Dominika Kalivodová, ktorá sa v okresnom kole umiestnila na úžasnom druhom mieste. Gratulujeme! ■

V škole prebieha O2 akadémia Mateja Tótha

V minulom školskom roku sme získali možnosť uskutočniť v našej škole Akadémiu Mateja Tótha. Pre pandémiu bola jej realizácia presunutá až na tento rok. Spustila sa v septembri školením, na ktorom sa zúčastnil zástupca riaditeľky školy pán Peter Riška. Následne škola získala športové potreby a metodické materiály a mohlo sa začať. Dvakrát do týždňa sa vestibulum školy ozýva veselý ruch v očakávaní, čo sa dnes bude diať a ako sa dnes budeme hrať. Žiaci 1. a 2. ročníka si pod vedením pána zástupcu rozvíjajú športové zručnosti, koordináciu, sústredenie. Mnohé z cvičení a hier sú využiteľné i na iných vyučovacích hodinách ako relaxačné činnosti či aktivity na rozvoj koncentrácie. A to nielen u prvákov či druhákov. Veríme, že športové aktivity v deťoch prebudia športového ducha a budú sa aktívnemu pohybu venovať i v ďalších rokoch. ■

Deviatáci imatrikulovali prvákov

Koniec októbra bol pre prváčikov našej školy ozaj výnimočný. V kultúrnom dome sa totiž konala ich slávnostná imatrikulácia. Medzi žiakov našej školy ich prijímali tí najstarší – naši deviataci. Ako každý rok, aj teraz museli prváci ukázať svoju šikovnosť a vedomosti. A veru sa nedali zahanbiť. Zaspievali, zarecitovali, ukázali, že vedia triediť odpad, rozlúsknuť rôzne hádanky a najmä pomáhať si. Vďaka tomu boli slávnostne pasovaní za žiakov levárskej školy a odmenení pamätným listom a sladkou pochúťkou. ■

Vladimíra Perníčková, riaditeľka školy

Fotografie – Úrad vlády SR

Levársku školu navštívil predseda vlády

V piatok 3. septembra zavítala do školy vo Veľkých Levároch vzácna návšteva. Spolu s predstaviteľmi programu Teach for Slovakia, ktorého účastníci už šiesty rok pôsobia ako učitelia v levárskej škole, ju navštívil aj predseda vlády Slovenskej republiky Eduard Heger. Pán premiér si počas návštevy prezrel školu, stretol sa so žiakmi 5. B, ktorým pohotovo a s úsmevom odpovedal na množstvo otázok, a diskutoval o podpore nášho školstva s predstaviteľmi programu Teach for Slovakia, obce a školy. ■

Vladimíra Perníčková, riaditeľka školy

Účastníci stretnutia s premiérom Eduardom Hegerom. Zľava Ivan Pružinec, výkonný riaditeľ TFS; učiteľky v ZŠ vo Veľkých Levároch Rebecca Murray, ambasádorka TFS, a Marta Hlavatá, účastníčka programu TFS; Blažej Pišoja, prednosta OcÚ Veľké Leváre; Vladimíra Perníčková, riaditeľka ZŠ s MŠ Veľké Leváre; Lívia Svetlošáková, ambasádorka TFS; Stanislav Boledovič, riaditeľ TFS.

Mladí atléti z Veľkých Levár: Je super, keď rastiete v športovom výkone aj ako osobnosť

Sú veľmi mladí a veľmi motivovaní tvrdí na sebe pracovať. Ani pandémie ich neodradila od tréningu a súťaží. Žijú vo Veľkých Levároch a sú členmi atletického klubu AC Malacky. Stretli sme sa online, ako sa v čase lockdownu patrí. Trojica mladých atlétov Tereza Beňová a súrodenci Alex a Eric Houndjovci nám porozprávali o tom, prečo sa atletike venujú, aké úspechy už dosiahli, čo ich motivuje a čo im šport prináša. Ako športovú aktivitu svojich detí vnímajú ich rodičia, nám prezradili pani Jana Houndjo a pán Ján Beňo.

Predstavte sa v krátkosti našim čitateľom. Koľko máte rokov, odkedy sa venujete atletike a ako ste sa k nej dostali?

Tereza: Volám sa Tereza Beňová, žijem s rodičmi vo Veľkých Levároch a mám 15 rokov. Atletike sa venujem od svojich ôsmich rokov. Mala som chvíľu aj pauzu, ale pred tromi rokmi som sa k nej opäť vrátila. Veľmi ma to baví.

Alex: Ja sa volám Alex Houndjo, aj ja bývam vo Veľkých Levároch a mám 13 rokov. S atletikou som začal v treťom ročníku na základnej škole ako osemročný. Prihlásila ma na ňu mama. Chcel som na ňu chodiť, aby som si zlepšil kondíciu, keďže som vtedy chodil na futbal. Trénoval som futbal v Žolíku Malacky aj v TJ Veľké Leváre. Nakoniec som však ostal pri atletike.

Eric: Som Eric Houndjo, mám 15 rokov a s atletikou som začal v piatej triede, keď som mal desať rokov. Dostal som sa k nej cez učiteľa telesnej výchovy. Navštevoval

som totiž športovú triedu na ZŠ Záhorácka v Malackách, kde ma učil tréner atletiky pán Petr Filip. Tak ma to chytilo, že som sa tomu začal venovať.

Všetci trénujete pod atletickým klubom v Malackách. Ako často a v akej kategórii trénujete? Špecializujete sa na niektoré disciplíny?

Eric: Trénujem 4- až 5-krát do týždňa. Trénujem všetko: šprinty, vytrvalosť, beh cez prekážky, skok do výšky aj do diaľky, hod oštepom, skok o žrdi... Tréningy sú teda všestranne zamerané a prebiehajú aj formou hry. Ja som ešte stále v kategórii starší žiak, ale od januára už budem dorastenec. Od 15 rokov sme dorastenci. Mojimi najobľúbenejšími disciplínami sú šprinty, beh cez prekážky – hlavne na 100 m a na 300 m – a hod oštepom.

Tereza: Ja robím najmä šprinty, tie ma aj najviac bavia. Aj ja som ešte staršia žiačka a tak ako Eric od januára budem dorastenka.

Alex: Aj ja trénujem ako Eric všestranne. Takže šprinty, vytrvalosť, beh cez prekážky, vrh guľou, skok do výšky a diaľky aj hod vortexom. Ešte nemám oštep. Najradšej mám šprinty, beh cez prekážky, skok do diaľky a skok do výšky.

Ste ešte veľmi mladí a už máte za sebou viacero úspechov. Ktoré z nich sú zatiaľ vaše najväčšie?

Tereza: Moje najväčšie úspechy boli na majstrovstvách SR dorastencov a dorasteniek v Košiciach v júni 2021. Tam som sa ako staršia žiačka umiestnila na 3. mieste v behu

na 200 m. Potom som na majstrovstvách SR starších žiakov a žiačok v septembri 2021 v Trnave získala 1. miesto v behu na 60 m, 1. miesto v behu na 150 m, 1. miesto v behu na 300 m, 1. miesto v štafete 4x 300 m a 2. miesto v štafete 4x 60 m. O potom ešte tri zlaté medaily v behu na 60, 150 a 300 m na majstrovstvách Atletického zväzu Bratislava (AZB).

Eric: Prvú cennú medailu som získal v roku 2017 v Šamoríne v päťboji, keď sme súťažili ako družstvo prípravky (3 dievčatá a 3 chlapci – pozn. red.). Bolo to celoslovenské finále Detskej P-T-S v X-Bionici v Šamoríne. Porazili sme vtedy v päťboji 24 družstiev z celého Slovenska a získali sme zlatú medailu. V tomto roku v septembri som na majstrovstvách SR starších žiakov a žiačok získal 5. miesto v behu na 300 m cez prekážky, 6. miesto v behu na 100 m cez prekážky a 2. miesto v štafete 4x 300 m a 3. miesto v štafete 4x 60 m. Koncom septembra sme

Alex Houndjo

Foto – archív rodiny Houndjovej

Foto – archív rodiny Houndjovej

ešte stihli majstrovstvá AZB v Bratislave (technické disciplíny – pozn. red.) a v X-Bionici v Šamoríne (bežecké disciplíny – pozn. red.) a tam som vybojoval 1. miesto v skoku do výšky, 2. miesto v behu na 300 m cez prekážky, v behu na 100 m cez prekážky a v behu na 60 m a 3. miesto v skoku do diaľky a v hode oštepom. Začiatkom októbra 2021 sme boli na majstrovstvách SR družstiev starších žiakov v Trnave a chlapci ako družstvo AC Malacky sme obsadili 2. miesto.

Alex: Moje prvé víťazstvo bolo v roku 2019 v celoslovenskom finále v päťboji v Detskej P-T-S v Šamoríne. Stali sme sa majstrami Slovenska. Aj tento rok, hoci je pandémia, som stihol veľa pretekov. Začiatkom septembra 2021 napríklad v Bratislave majstrovstvá Bratislavského kraja. V päťboji mladších žiakov som mal 5 disciplín (beh na

Foto – archív rodiny Beňovej

Tereza Beňová

60 m, na 60 m cez prekážky, beh na 600 m, skok do diaľky a hod kriketkou) a umiestnil som sa na 2. mieste. V septembri boli ešte majstrovstvá SR mladších žiakov v päťboji a tam som sa umiestnil na 4. mieste. No a koncom septembra na majstrovstvách AZB, na ktorých bol aj Eric, som získal 1. miesto v skoku do výšky, pričom môj osobný rekord je 149 cm, 1. miesto v hode kriketovou lopťkou (60,24 m), 2. miesto vo vrhu guľou 3 kg, 2. miesto v behu na 60 m cez prekážky a 2. miesto v skoku do diaľky. Na záver sezóny sme v novembri ešte stihli majstrovstvá SR v cezpoľnom behu ako družstvo mladších žiakov. Bežali sme 1 500 m, získali zlato a stali sme sa tak majstrami.

To sú naozaj skvelé výsledky. Určite je za nimi veľa tvrdého tréningu a pevnej vôle. Čo vás najviac motivuje?

Tereza: Ja mám na atletike najradšej to, že môžem chodiť na tréningy, že na sebe pracujeme a potom ideme na súťaž a sú aj dobré

Eric Houndjo

Foto – archív rodiny Houndjovej

výsledky. Mám rada ten stav, keď na sebe tvrdo makám a potom sú super výsledky. To ma vždy motivuje. A sme v klube dobrá partia kamarátov. To je pre mňa takisto veľmi dôležité.

Alex: Keď tvrdo trénujem, idem na súťaž a vyhrám. Tak to motivuje asi najviac. A baví ma to. A sme aj dobrá partia.

Eric: Ja to robím preto, lebo ma to baví. Aj pracovať na sebe ma baví. A takisto tam mám dobrých kamarátov. Tréningy sa vám zdajú zo začiatku strašne ťažké, ale ako sa zlepšujete, tak vás to posúva a motivuje. A, samozrejme, potom aj tie víťazstvá a medaily potešia a motivujú.

Rodičia, ako to všetko – atletiku, tréningy, súťaže – prežívate vy? Okrem radosti sú tu aj isté povinnosti a starosti... No určite ste na svoje deti právom hrdí...

Jana (Ericova a Alexova mama): My rodičia máme vždy veľkú radosť z úspechu našich detí. Sme aj dobrá partia rodičov, ktorí dr-

žia spolu. Povzbudzujeme deti na pretekoch. A vždy je z toho pekný víkend. Niekedy aj päť víkendov za sebou. Akurát si povieme, keď je tých pretekov po víkendoch v rade za sebou viac, že domácnosť počká, veď doma porobíme v zime, a ideme s deťmi na preteky. A hlavne vidíme, že chalanov to baví a že majú z úspechov radosť, že sa posúvajú... Atletika je predovšetkým individuálny šport. Za víťazstvo aj prehru si môžu sami, preto musia trénovať poctivo a šport robiť s radosťou. Chalani trénovali futbal za TJ Veľké Leváre ako prípravka a mladší žiaci, no neskôr si ich naplno získala atletika.

Ján (Terezin otec): Najkrajšie je to v tom, že sa z tých úspechov potom tešíme celá rodina. A prežívame to spolu aj na tých pretekoch, majstrovstvách. Vždy si celá rodina spravíme pekný celodenný výlet.

Foto – archív rodiny Houndjovej

Eric Houndjo

Prečo robíte atletiku? Čo vám to dáva? A čo by ste odkázali svojim rovesníkom – prečo robiť šport?

Alex: Ja to robím hlavne preto, lebo mám šport rád a baví ma to. A, samozrejme, potom aj tie víťazstvá a medaily potešia. Šport treba robiť predovšetkým preto, že vás to baví. A môžete prostredníctvom neho na sebe pracovať.

Tereza: Oplatí sa na sebe tvrdo pracovať. A potom sa dostavia aj úspechy. A to vás motivuje a prináša vám radosť.

Eric: Asi že nájdete si šport, ktorý vás baví. Ja som napríklad predtým hral futbal, ale až atletika si ma získala naplno a veľmi ma to baví. A je super, keď si pri tom, čo vás baví, nájdete aj dobrých kamarátov. Keď na sebe makáte a vidíte, že sa posúvate ďalej. Keď rastiete v športovom výkone aj ako osobnosť. A napokon, taký šport nezaškodí zdraviu. ■

ZuP

Foto – Tomáš Richveis

Prváci vysadili už tretiu lipovú alej

V novembri prváci s pomocou rodičov, starých rodičov, pani učiteľiek a zamestnancov obce vysadili ďalších 600 metrov lipovej aleje. Išlo už o tretí ročník úspešného projektu Levárska lipová alej. Tradíciu výsadby stromov prvákmi tunajšej základnej školy sme založili v roku 2019. Každý prváčik bude mať živú pamiatku na svoje začiatky v základnej škole a jedného dňa bude môcť svojim deťom či vnúčatám ako spomienku na svoje detstvo ukázať svoj veľký strom, ktorý kedysi v minulosti vysadil.

Stromoradie štyridsiatich líp tentoraz vysadili deti popri poľnej ceste v smere od Babieho jazera k lesu za areálom bývalých štátnych majetkov. Vznikol tak ucelený okruh z poľných ciest lemovaných stromami, ktorý už dnes obyvatelia obce využívajú na rekreačné a športové aktivity.

Výsadbu uskutočňujeme na pozemkoch vo vlastníctve obce. Stromoradia majú zmierňovať vplyv veternej erózie a vytvárať vhodné podmienky pre hmyz, vtáky či iné živočíchy. Zároveň sa voľbou drevín snažíme podporovať miestnych včelárov a zvyšovať počet medonosných stromov v chotári. Spájame tak príjemné s užitočným.

Ďakujeme sponzorom podujatia: každý prvák dostal ako darček pohár lipového medu od levárskeho včelára pána Jána Puškáča, geodet pán Branislav Šteflík prispel bezplatným vytýčením hraníc obecného pozemku, na ktorom sa stromy vysadili, a kvalitný konský hnoj daroval pán Peter Pašteka.

Projekt finančne podporil Bratislavský samosprávny kraj z Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy v rámci individuálnych dotácií. ■ Richard Nimsch, starosta obce

Foto – Richard Nimsch

Pri cyklistickom chodníku obec vysadila jedlé gaštany

Na Jehličkách v časti patriacej do veľkolevárskeho chotára obec v novembri vysadila popri cyklistickom chodníku stromoradie gaštanov

jedlých. Stromy skrášlia krajinu, poskytnú ochranu pred vetrom a slnkom a potešia aj miestnych včelárov, keďže gaštan jedlý patrí medzi významné medonosné dreviny. Pravidelnou úrodou jedlých gaštanov v budúcich obdobiach urobia radosť aj levárskym deťom. Stromy obec vysadila vďaka dotácii z Nadácie EPH. ■ -red-

Zariadenie na biodegradáciu nebezpečných odpadov vo Veľkých Levároch nebude

V marci tohto roka informovala obec obyvateľov o zámere spoločnosti BTT evo prevádzkovať v areáli bývalej Prefy zariadenie na biodegradáciu nebezpečných odpadov znečistených ropnými látkami. Zámer spoločnosti posudzovalo ministerstvo životného prostredia a mohli sa k nemu vyjadriť aj občania. Obec reprezentovaná starostom a obecným zastupiteľstvom, občianska iniciatíva NIE biodegradácii nebezpečných odpadov vo Veľkých Levároch, ako aj množstvo obyvateľov zaslalo ministerstvu životného prostredia svoje nesúhlasné stanovisko a požiadavky na detailné posúdenie zámeru. Ministerstvo požiadavkám oponentov zámeru vyhovel a zaviazalo investora v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie zabezpečiť množstvo odborných podkladov deklaráciách, že prevádzka nebude mať negatívny dosah na životné prostredie a životné podmienky obyvateľov obce.

Zástupcovia spoločnosti BTT evo starostovi pri osobnej návšteve oznámili, že od zámeru vybudovať vo Veľkých Levároch biodegradáciu linku odstupujú. Dôvodom je zreteľný nesúhlas samosprávy a miestneho obyvateľstva.

Ďakujeme občianskej iniciatíve NIE biodegradácii nebezpečných odpadov vo Veľkých Levároch a všetkým obyvateľom, ktorí prejavili záujem o budúci rozvoj obce a vyjadrili svoj názor podpisom petície či zaslaním svojho stanoviska priamo ministerstvu. Zariadenie na biodegradáciu nebezpečných odpadov znečistených ropnými látkami v obci mať nebudeme. ■

Richard Nimsch, starosta obce

Inzercia

Medzinárodná spoločnosť otvára vo Veľkých Levároch krajčírsku dielňu. Ponúkame výhodné zamestnanie pre vyučené aj nevyučené krajčírky. Nevyučené zaškolíme. Ponúkame flexibilný pracovný čas a ďalšie pracovné benefity. Informácie na tel. č. 0917 181 614 alebo na adrese subcon.sewing@gmail.com.